

Vážení čtenáři,

Nadační fond obětem holocaustu vyhláší výběrové řízení na podporu projektů v programech Péče, Připomínka, Obnova a Budoucnost v roce 2010. Pro toto grantové kolo jsme vyčlenili s ohledem na aktuální společenské dění 500 tisíc Kč na podporu projektů prevence proti antisemitismu a s tím souvisejícího vandalismu. Grantová pravidla naleznete uvnitř toho čísla.

Dále Vám tradičně přinášíme informace o již podpořených projektech, tentokrát o činnosti Rafael Institutu, pietním setkání v Letech u Písku, vernisáži výstav a odhalení pamětní desky věnované Maharalovi v Mikulově. O svůj příběh z období šoa se s Vámi podělí pan prof. Tomáš Radil. Dočtete se také o vzpomínkové akci Jom ha-šoa 2009, kterou jsme společně s Institutem Tereziánské iniciativy upořádali u příležitosti Dne vzpomínání na oběti holocaustu.

Přeji Vám příjemné čtení a krásné léto.

Marta Malá

ředitelka, tel.: 224 261 615, e-mail: mala@fondholocaust.cz

NADAČNÍ FOND OBĚTEM HOLOCAUSTU VYHLAŠUJE VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ V PROGRAMECH

PÉČE

PROGRAM PODPORY PROJEKTŮ SOCIÁLNĚ ZDRAVOTNÍ PÉČE
SE ZVLÁŠTNÍM ZŘETELEM K POTŘEBÁM TĚCH, KTERÍ PŘEŽILI HOLOCAUST

- sociální práce v terénu, domácí péče, rezidenční péče, psychologická pomoc lidem s posttraumatickým syndromem, vzdělávání poskytovatelů služeb
- sociální a zdravotní služby poskytované zejména dle Standardů sociálních služeb Ministerstva práce a sociálních věcí
- služby uvnitř komunity, které podpoří samostatnost a nezávislost klientů, udržení v jejich domácím prostředí a které předcházejí sociálnímu vyloučení
- služby, jejichž potřebnost je podložena průzkumem potřeb klientů

PŘIPOMÍNKA

PROGRAM PODPORY PROJEKTŮ SLOUŽÍCÍCH K DŮSTOJNÉ
PŘIPOMÍNCE OBĚTÍ HOLOCAUSTU A VZDĚLÁVÁNÍ O HOLOCAUSTU

- vzdělávací projekty, publikace, pamětní desky a památníky, společenské akce, dokumentace a výstavy
- projekty zaměřené na aktivní zapojení veřejnosti či místní komunity a její seznámení s tématem
- aktivity, při jejichž přípravě a realizaci spolupracuje více realizátorů (je vítána spolupráce s židovskou nebo romskou komunitou)

OBNOVA

PROGRAM PODPORY PROJEKTŮ REKONSTRUKCE, OBNOVY A ZACHOVÁNÍ
ŽIDOVSKÝCH PAMÁTEK

- projekty rekonstrukce a údržby židovských movitých a nemovitých památek, zejména synagog, historicky cenných budov a hřbitovů
- projekty, které současně akceptují možnosti nového využití památky
- projekty s aktivním zapojením veřejnosti

BUDOUCNOST

PROGRAM PODPORY VZDĚLÁVACÍCH AKTIVIT
V OBLASTI JUDAISMU A ROZVOJ ŽIDOVSKÝCH KOMUNIT

- projekty prevence projevů antisemitismu a s tím souvisejícího vandalismu
- vzdělávací aktivity, semináře, přednášková činnost, měsíčníky a zpravodaje, konference, výstavy, festivaly židovské kultury
- projekty zaměřené na aktivní zapojení veřejnosti či místní komunity a její seznámení s tématem
- aktivity, při jejichž přípravě a realizaci spolupracuje více realizátorů

UZÁVĚRKA PRO PŘÍJEM VŠECH ŽÁDOSTÍ JE 23. ZÁŘÍ 2009

— 1 —

Kde může být projekt realizován, trvání projektu

- Územní platnost: Česká republika
- Maximální délka trvání projektu: od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010.

— 2 —

Kdo může žádat o nadační příspěvek

Žádat mohou především organizace sdružené ve Federaci židovských obcí v České republice, dále občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, účelová zařízení církví a náboženských společenství,

veřejnoprávní instituce, příspěvkové a další organizace registrované v České republice. Fyzické osoby žádat nemohou.

V každém z programů PÉČE, PŘIPOMÍNKA a BUDOUCNOST může žadatel podat jednu žádost o nadační příspěvek. V programu PÉČE může žadatel podat více žádostí v případě, že poskytuje rozdílné služby v rámci svých rozpočtově samostatných středisek.

V programu OBNOVA může žadatel podat více žádostí.

— 3 — Financování projektu

Nadační fond obětem holocaustu preferuje projekty s vícezdrojovým financováním. Budou-li žadatelé, kterým bude poskytován nadační příspěvek, příspěvkové organizace, organizační složky státu, veřejné vysoké školy, obce a veřejnoprávní instituce, potom vždy jen za předpokladu, že samy vloží nejméně 50 % finančních prostředků na předmětný projekt. Dojde-li k úspoře při realizaci projektu, má se za to, že k úspoře došlo v nadačním příspěvku.

Budou-li žadatelé, kterým bude poskytován nadační příspěvek, právnické osoby vzniklé za účelem podnikání (např. s. r. o.), potom vždy jen za předpokladu že samy vloží nejméně 80 % finančních prostředků na předmětný projekt (nevýdělečného charakteru). Dojde-li k úspoře při realizaci projektu, má se za to, že k úspoře došlo v nadačním příspěvku.

Budou-li žadatelé organizace sdružené ve Federaci židovských obcí v ČR, občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti či účelová zařízení církví a náboženských společenství, potom vždy jen za předpokladu, že vloží z vlastních či dalších zdrojů nejméně 10 % finančních prostředků na předmětný projekt. Dojde-li k úspoře při realizaci projektu, má se za to, že k úspoře došlo v nadačním příspěvku.

— 4 — Jakou maximální částku lze žádat

NFOH rozdělí v tomto grantovém kole celkem 15 milionů Kč: v programu PÉČE 6 milionů Kč, v programech PŘIPOMÍNKA a BUDOUCNOST dohromady částku 1,5 milionu Kč a v programu OBNOVA

Z OBSAHU BULLETINU

Výběrové řízení v programech NFOH	2
Program Péče: Rafael Institut	6
Program Připomínka: Pietní akt v Letech u Písku	8
Programy Budoucnost a Obnova: Maharal v Mikulově	10
Jom ha-šoa 2009	11
Příběh: Tomáš Radil	12
NGO Market 2009	14
Kde žádat o podporu	15

7,5 milionů Kč. V programech PÉČE a OBNOVA není stanovena maximální částka.

Maximální částka nadačního příspěvku na jeden projekt v programu PŘIPOMÍNKA je 50 000 Kč. Maximální částka nadačního příspěvku na jeden projekt v programu BUDOUCNOST je 50 000 Kč.

NFOH vyhrazuje 500 tis. Kč pro projekty prevence proti projevům antisemitismu a s tím souvisejícího vandalismu, maximální částka u těchto projektů není stanovena.

— 5 — Postup při podávání žádosti o nadační příspěvek

Žádost se podává na předepsaných formulářích NFOH (formulář žádosti a rozpočtový formulář) spolu s uvedenými povinnými přílohami (viz níže).

Formuláře jsou k dispozici na webových stránkách NFOH <http://www.fondholocaust.cz>.

Pokud organizace realizuje projekt, který byl již podpořen z prostředků NFOH v minulých výběro-

vých řízeních, musí být tento již podpořený projekt ukončen a řádně vyúčtován ještě před začátkem čerpání prostředků na případný nový projekt na rok 2010. Zjistí-li se kontrolou závěrečné zprávy projektu, že došlo k porušení smlouvy o nadačním příspěvku, vyhrazuje si NFOH právo žádat o vrácení nadačního příspěvku dle smlouvy o nadačním příspěvku a také o přehodnocení rozhodnutí SR NFOH o udělení nadačního příspěvku na rok 2010.

Pokud organizace uvede nepravdivé údaje a nebo zamlčí údaje o dalších zdrojích financování či podaných žádostech na daný projekt, může správní rada NFOH přehodnotit výši uděleného nadačního příspěvku, popřípadě jej odejmout.

Žádost o nadační příspěvek musí obsahovat:

- 1) **Formulář žádosti o nadační příspěvek** (zašlete 2 podepsané originály + 3 kopie)
- 2) **Rozpočtový formulář** (zašlete 2 podepsané originály + 3 kopie)
- 3) **Povinné přílohy:**
 - Kopie dokladu o přidělení IČ (1 kopie)
 - Úředně ověřená kopie dokladu o registraci organizace (1 úředně ověřená kopie)
 - Úředně ověřená kopie statutu nebo stanov organizace (1 úředně ověřená kopie)
 - V případě žádosti právnické osoby vzniklé za účelem podnikání – výpis z Obchodního rejstříku (1 originál)
 - Kopie dokladu o jmenování statutárního zástupce (1 kopie)
 - Kopie smlouvy o založení bankovního účtu (1 kopie)

- Poslední výroční zpráva s finanční zprávou, pokud není k dispozici, přiložte Zprávu o ověření účetní uzávěrky auditorem (1 kopie)
- Prohlášení dalších subjektů o jejich finančním podílu na projektu (1 kopie)

Pokud jste již v minulosti obdrželi od NFOH nadační příspěvek a nedošlo z Vaší strany ke změnám ve stanovách či statutu organizace, nemusíte dokládat úředně ověřené kopie dokumentů. Namísto toho prosím dodejte čestné prohlášení statutárního zástupce, že nedošlo ke změnám, a doložte pouze kopie požadovaných dokumentů.

V případě čerpání nadačního příspěvku na hrazení investičních nákladů – v programech PÉČE, PŘIPOMÍNKA, BUDOUCNOST:

- Kopie dokladu o vlastnictví nebo dlouhodobém pronájmu
- Stavební plány (na úrovni studií)
- Stavební povolení
- Orientační fotodokumentace

Přílohy pro program Péče

- Kopie dokladu o registraci poskytovatele sociálních služeb (1 kopie)
- Pokud žadatel je poskytovatelem pečovatelských služeb, osobní asistence či obdobných služeb, které budou registrovány dle nového Zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb., doloží ceníky služeb
- Informační materiály

Přílohy pro program Obnova

- Kopie dokladu o vlastnictví památky (1 kopie) – v případě nemovité památky výpis z katastru nemovitostí, ne starší než 6 měsíců a snímek z katastru nemovitostí; v případě movité památky kupní smlouva či čestné prohlášení statutárního zástupce o vlastnictví památky
- V případě, že žadatel není vlastníkem, doloží písemný souhlas vlastníka s opravou či rekonstrukcí dle projektu a závazek udržení stavu po rekonstrukci památky (1 originál)

- Stavební povolení v případě prací, pro které je povolení potřeba (1 kopie)
- U složitějších akcí odborný technický popis nebo projektová dokumentace (1 kopie)
- Závazné stanovisko výkonného orgánu státní památkové péče ke způsobu opravy či rekonstrukce v případě, že jde o kulturní památku (1 kopie)
- Orientační fotodokumentace

— 6 —
Příjem žádostí

Vyplněný formulář žádosti a rozpočtový formulář spolu s povinnými přílohami v příslušném počtu se odevzdává osobně nebo poštou.

Datum uzávěrky je posledním možným datem odeslání žádosti z pošty. Všechny žádosti odeslané po této lhůtě budou automaticky zamítnuty.

— 7 —
Výběr žádostí

Žádosti posuzuje grantová komise jmenovaná správní radou NFOH. Grantová komise předloží správní radě NFOH vyhodnocení všech přijatých projektů s návrhem doporučených projektů. Nadační příspěvky uděluje správní rada NFOH.

Na příspěvek není právní nárok.

— 8 —
Předpokládaný termín vyrozumění o výsledku výběrového řízení

Výsledky výběrového řízení budou zveřejněny na stránkách NFOH <http://www.fondholocaust.cz> do 31. prosince 2009. O výsledku řízení budou všichni žadatelé písemně vyrozuměni do 31. ledna 2010.

— 9 —
Po udělení nadačního příspěvku

V případě, že projekt bude vybrán k udělení finanční podpory, uzavře NFOH s příjemcem smlouvu o nadačním příspěvku.

— 10 —
Adresa kanceláře Nadačního fondu obětí holocaustu

Žádosti o nadační příspěvek odevzdávejte či zasílejte na adresu:

Nadační fond obětí holocaustu
Legerova 22/1854
120 00 Praha 2

Další informace získáte u koordinátorek programů:

- **Péče, Připomínka a Budoucnost**
Andrea Fictumová
e-mail: fictumova@fondholocaust.cz
tel.: 224 261 573, 737 905 629, fax: 224 262 563
<http://www.fondholocaust.cz>
- **Obnova**
Marta Malá
e-mail: mala@fondholocaust.cz
tel.: 224 261 615, 777 331 937, fax: 224 262 563
<http://www.fondholocaust.cz>

RAFAEL INSTITUT

Jedním z našich dlouhodobě podporovaných projektů je činnost občanského sdružení Rafael Institutu. Požádali jsme prezidenta Rafael Institutu PhDr. Martina Mahlera o představení této malé, ale velice činné organizace.

Rafael Institut vzešel z mnohaleté činnosti pracovní skupiny Rodiny po holocaustu, působící původně při Nadaci Tolerance. Osobní zkušenost jejích členů, lékařů, psychologů a psychoterapeutů, patřících většinou k první a druhé generaci holocaustu, se stala podnětem k množství jejich odborných, vzdělávacích i léčebných aktivit, poskytovaných širší veřejnosti. V posledních patnácti letech zřetelně přibýlo traumatizovaných lidí, migrantů, uprchlíků, obětí místních válek, příslušníků menšin, aj., kteří by zasloužili kvalifikovanou pomoc. Z tohoto důvodu se činnost Rafael Institutu, akreditovaného Ministerstvem zdravotnictví ČR jako výcvikové psychoterapeutické centrum, soustřeďuje zejména do následujících okruhů.

- 1' Pomáháme v komplexním výcviku a vzdělávání profesionálů zabývajících se fenoménem duševního traumatu. Tento program je určen mj. také sociálním pracovníkům, zaměstnancům humanitárních organizací a příslušníkům dalších pomáhajících profesí, pedagogům, duchovním, historikům, filozofům a studentům.
- 2' Poskytujeme psychoterapeutickou pomoc lidem přeživším holocaust a jejich rodinám, zejména formou individuální i skupinové odborné péče. Tato pomoc je určena pro zájemce z Prahy, ale také z celé České a Slovenské republiky, z židovských obcí i mimo ně. Slouží především ke zmírnění následků přeneseného traumatu za pomoci psychologických prostředků a přispívá tak ke zlepšení duševního zdraví a k harmonizaci vztahů lidí postižených právě posttraumatickým syndromem v důsledku holocaustu. Velmi důležité je i vzájemné předávání profesních zkušeností, vzájemná podpora a sdílení problematických případů mezi psychoterapeuty formou pracovních skupin a jejich následná supervize.

Členové správní rady a terapeuti Rafael Institutu (zleva): PhDr. M. Hapalová, Mgr. H. Klímová, PhDr. J. Šiklová, PhDr. M. Mahler, Mgr. G. Dymešová, PhDr. H. Junová, Ing. V. Roubalová, Prof. MUDr. H. Papežová, Csc.

- 3' Seznamujeme odbornou i laickou veřejnost s tématem duševního traumatu, jak se projevuje na individuální, rodinné i celospolečenské úrovni. Ukazujeme, jak tato traumata vznikají a event. se přenášejí do dalších generací. Praktickou součástí tohoto programu kontinuálního vzdělávání jsou pravidelné přednášky a semináře ve Vzdělávacím a kulturním centru ŽM v Praze. Chystáme workshopy věnované mezigeneračnímu přenosu válečných zkušeností a dále také letní školu o prevenci a léčbě psychotraumatu.
- 4' Shromažďujeme informace a prameny k osvětě a prevenci psychických traumát způsobených lidmi a organizovanými skupinami a snažíme se je předávat široké veřejnosti. V loňském roce jsme vydali již druhý dvojjazyčný sborník prací členů Rafael Institutu a jeho hostů.
- 5' Spolupracujeme s podobnými institucemi doma i v zahraničí. Podílíme se na odborném pro-

gramu při udílení ceny Prix Irene významným jedincům, kteří se zasloužili o tvorbu míru mezi lidskými skupinami (pořádá o. s. Výbor pro péči o Prix Irene), podporujeme monitoring neonacistických a rasistických aktivit v ČR (o. s. Tolerance a občanská společnost) a jsme partnery projektu pomoci obětem válek v Čečensku.

Pro Rafael Institut má podpora ze strany Nadačního fondu obětem holocaustu zásadní význam, a především díky ní můžeme realizovat některé své programy. Za podporu vděčíme i Židovské obci v Praze, která nám také již několik let velmi pomáhá.

PhDr. Martin Mahler
prezident Rafael Institutu

Několik otázek jsme položili člene správní rady Rafael Institutu Mgr. Gabriele Dymešové:

● Kdo všechno se podílí na fungování institutu?

● Rafael Institut je od počátku sdružením lidí s nadšením; řada z nich dodnes pracuje pro RI na dobrovolné bázi. V posledních letech, spolu s rozšířením poskytovaných služeb, se ukázalo, že v této podobě není udržitelnost organizace možná. Proto má RI jednoho stálého pracovníka, kterým je Bc. Eliška Jírová. Ta zajišťuje nezbytné organizačně-administrativní fungování organizace a je přímo řízena správní radou RI, která se setkává pravidelně jednou měsíčně a má 6 členů (Martin Mahler, Hana Papežová, Helena Klímová, Věra Roubalová, Michaela Hapalová a Gabriela Dymešová). Spolu s ní se na administrativním řízení organizace podílí za minimální odměnu Mgr. Gabriela Dymešová, zástupce správní rady, která je k dispozici v průběhu celého měsíce. Ostatní členové správní rady pracují pro RI zdarma.

● Rafael Institut mimo jiné nabízí psychologické služby. Je o tyto služby zájem?

● O zájmu o naše služby vypovídají nejen statistiky o počtu našich klientů, ale také rozšiřování našich nabízených služeb směřovaných právě na nové klienty. Díky finančním prostředkům, které již řadu let získáváme od NFOH, můžeme každoročně poskytnout opakovanou individuální psychologickou péči v rozsahu přibližně 150–180 hodin za rok a skupinovou psychologickou péči, které se účastní zhruba 8–12 klientů. Na této péči se podílí šest psychologů specializovaných a vysoce odborně vzdělaných v problematice traumatu. V letošním roce jsme začali spolupracovat také s Domovem sociální péče Hagibor, kam momentálně dochází 3 psychologové (Věra Roubalová, Gabriela Dymešová a Michaela Hapalová) poskytující individuální psychoterapii rezidenčním klientům. Obracejí se na nás ale také lidé, kteří nežijí v Praze a mají zájem o problematiku traumatu. Těm nabí-

zíme a také pro ně realizujeme řadu přednášek, nicméně vzhledem k nedostatku finanční kapacity již nemůžeme nabízet odbornou pomoc.

● Řada neziskových organizací je dnes závislá na grantech. Je tomu tak i u Rafael Institutu?

● Převážná většina dosavadních aktivit RI je pravidelně financována z podpory NFOH a ŽOP, které si nesmírně vážíme. Mimo terapeutických služeb a přednášek snažících se o osvětu v oblasti problematiky traumatu, nabízí RI také sebezkušenostní výcvik pro terapeuty a příslušníky jiných profesí, kteří se s problematikou traumatu setkávají ve své činnosti. Vzhledem k naší filozofii a také jasnému rozdílu mezi našimi cílovými skupinami jsme přistoupili k takovému řešení našeho financování, abychom mohli psychologické služby poskytovat zdarma či za sníženou cenu a výcvik se naopak stal přímým zdrojem příjmů RI. Nicméně, takto získané finanční prostředky pokryjí téměř z plné části financování samotného výcviku a pouze malá část je využita na režijní náklady organizace.

Kateřina Vintrová

finanční manažerka, tel. 224 261 573
e-mail: vintrova@fondholocaust.cz

Diskuzní panel laureátů Prix Irene

PIETNÍ AKT ROMSKÝM OBĚTEM NACISMU

Předseda Výboru pro odškodnění romského holocaustu Čeněk Růžička

● Jaký na vás osobně udělala dojem letošní poměrně hojná účast nejenom veřejnosti, ale také ze strany vládních představitelů?

● Letošního v pořadí dvanáctého pietního aktu, který organizujeme na místě bývalého romského koncentračního tábora v Letech u Písku, se k radosti pozůstalých po obětech tábora zúčastnil dosud největší počet osob. Obzvláště milá a žádoucí byla účast početné skupiny romských studentů. K pomníku obětem tábora položili květinové dary kromě zástupce pana prezidenta, ministrů Vlády ČR pana Michaela Kocába a pana Karla Schwarzenberga,

Dne 13. 5. 2009 uspořádal Výbor pro odškodnění romského holocaustu již tradiční pietní setkání v Letech u Písku, na nouzovém pohřebišti bývalého romského koncentračního tábora. Jsme rádi, že Nadační fond mohl finančně pomoci a také svou účastí vyjádřit, že nám není lhostejná vzrůstající tendence počtu neonacistických shromáždění. V této souvislosti jsem položila několik otázek panu Čeněku Růžičkovi předsedovi Výboru pro odškodnění romského holocaustu.

poslanců a senátorů také zástupci velvyslanectví třinácti států EU. Při příležitosti pietního aktu jsme rádi přivítali zástupce židovských organizací, včetně Nadačního fondu obětem holocaustu, kterému tímto za finanční podporu upřímně děkujeme.

● Jak byste zhodnotil svou již dvanáctiletou snahu o úpravu celého pamětního místa tak, aby se stalo důstojnou připomínkou romského utrpení?

● Vládní rozhodnutí řešení míst obou koncentračních táborů, o kterém ve svém proslovu přítomné informoval ministr pan Michael Kocáb, se leckomu může zdát jako velký úspěch. Takto si to ale nemyslí romští vězňové koncentračních táborů a pozůstalí po obětech. Vzhledem k významu míst obou nacistických koncentračních táborů a obzvláště pak vzhledem k historickým pravdám o zřízení a fungování obou táborů, jsme očekávali ze strany společnosti potažmo politiků, že bude dostačující, aby došlo k nápravě, když se o nich dozvědí pravdu. Jak víme, částečnému narovnání desítky let trvajících dluhu, který v tomto ohledu máme i sami k sobě, došlo až nyní. Víťame především vládní rozhodnutí, u jehož zrodu jsme stáli, odstranit provoz rekreačního střediska z místa koncentračního tábora v Hodoníně u Kunštátu. To se může stát pro řešení v Letech jistým precedentem. Součástí vládního rozhodnutí je také úprava příjezdových cest k místu pohřebišť koncentračního tábora v Letech a zbudování zde ja-

Pietního aktu v Letech u Písku se kromě jiných zúčastnil ministr pro lidská práva Michael Kocáb.

kéhosí sociálního zařízení. To ale přece problémem Letů není. Problém Letů přece spočívá v tom, že místo významně spjaté s genocidou Romů a Sintů je po desítky let hanobeno provozem prasečí farmy, a s tímto stavem se Romové smířit nemohou. Také proto, že tento stav do značné míry symbolizuje druhořadé postavení Romů v této společnosti. Pozůstali po obětech i nadále na odstranění provozu prasečí farmy z místa bývalého koncentračního tábora trvají.

● **Co si vy osobně myslíte o vzrůstajících počtech „neonacistických“ shromáždění namířených zejména proti Romům a postoji státu k této věci?**

● Je pro mne bohužel děsivou skutečností, že se dosud nepodařilo vliv neonacistů na veřejnost, ze-

jména na mládež, alespoň omezit, když ne vymýtit. Stále se zvyšující počty neonacistů a jejich přívrženců, jejich početnější marše a shromáždění většiny českých politiků nic neříkají. Namísto toho, aby se postavili do čela protirasistických demonstrací, buďto v zájmu svých partikulárních zájmů mlčí, nebo ve jménu demokracie – vždyť zde máme svobodu slova – jejich činnost legitimizují.

A vůbec mně nepřekvapil výsledek trestního oznámení bývalého ministra Ivana Langera na Dělnickou stranu, dokonce jsem ho předvídal.

Je ovšem otázkou, nakolik to bývalý pan ministr myslel vážně.

Andrea Fictumová

koordinátorka programů Péče, Připomínka a Budoucnost
tel.: 224 261 573, e-mail: fictumova@fondholocaust.cz

MAHARAL V MIKULOVĚ

V neděli 24. května 2009 byla v jediné dochované synagoze v Mikulově zpřístupněna výstava *Jehuda Löw ben Becael k 400. výročí jeho úmrtí (1609–2009)*. Vernisáž výstavy o Maharalovi, společně s výstavou *Gerhard Gepp: Svědci doby na židovském hřbitově v Mikulově*, slavnostně zahájily výstavní sezonu v synagoze.

Vrchní zemský rabín Karol Efraim Sidon společně s ředitelkou NFOH Martou Malou odhalili na obřadní síni židovského hřbitova pamětní desku věnovanou Maharalovi. Současně také byla slavnostně otevřena nová expozice o pohřebních zvyklostech v prostorách obřadní síně.

Tyto aktivity tak doplnily projekty, které připomínají čtyřicet let výročí úmrtí jednoho z nejznámějších

a nejvýznamnějších učenců, kteří působili na našem území, rabího Löwa, Maharala.

Projekty finančně podpořil Nadační fond obětem holocaustu a The Rothschild Foundation Europe. Za spolupráci na projektu děkujeme Mgr. Ivě Lískové z Regionálního muzea v Mikulově a Ing. arch. Jaroslavu Klenovskému ze Židovské obce v Brně.

Marta Malá

ředitelka, tel.: 224 261 615, e-mail: mala@fondholocaust.cz

JOM HA-ŠOA 2009

DEN VZPOMÍNÁNÍ NA OBĚTI HOLOCAUSTU

Uspořádání Jom ha-šoa, veřejné připomínky obětí holocaustu se zapojením veřejnosti, je naší aktivní odpovědí na tendence popírání holocaustu a proti sílícímu neonacismu a rasismu. Jména obětí šoa zněla 21. dubna 2009 nepřetržitě 3 hodiny náměstím Míru v Praze. Děkujeme všem za účast.

Nadační fond obětem holocaustu a Institut Tereziňské iniciativy uspořádal již počtvrté vzpomínkovou akci, kdy se zapojením veřejnosti na veřejném prostranství připomínáme oběti holocaustu čtením jejich jmen. Letos převzal záštitu primátor hlavního města Prahy Pavel Bém. Partneři projektu byly Česká únie židovské mládeže, Židovské muzeum v Praze a Lauderovy školy při Židovské obci v Praze.

Jom ha-šoa se zúčastnilo kolem tisíce lidí, ze seznamu obětí četlo více než sto třicet z nich. Frontu, čekající na čtení jsme museli nakonec přerušit, někteří smutně odcházeli, neboť se nestihli včas zapojit. K široké veřejnosti se přidalo také mnoho přeživších holocaustu, jejich potomků, příbuzných, ale také žáci, studenti.

Někteří přidávali také jména svých rodinných příslušníků či spolužáků. Ze známých tváří nás přišel podpořit senátor Tomáš Töpfer, náměstkyně primátora Markéta Reedová, starostka Městské části Praha 2 Jana Černochová, zvláštní vyslanec Velvyslanectví Státu Izrael Daniel Megiddo, představitelé židovské komunity, předseda Židovské obce v Praze František Bányai, ředitel Židovského muzea v Praze Leo Pavlát, a také zástupci romské komunity, Karel Holomek a Čeněk Růžička.

Současně jsme poděkovali těm, kteří poskytli fotografie a materiály ze svých soukromých sbírek do Databáze obětí, on-line zdroje informací a autentických materiálů o českých i evropských obětech holocaustu <http://www.holocaust.cz/czz/victims/victims>. Institut Tereziňské iniciativy připravil

Bývalá ministryně pro lidská práva Džamila Stehlíková a předseda Společství Romů na Moravě pan Karel Holomek

informační materiál, jehož součástí byly darované materiály, naleznete jej na www.holocaust.cz.

Studenti Lauderových škol při Židovské obci v Praze pracovali ve spolupráci s Institutem na projektu Právo v době bezpráví pod vedením Gafny Foltýnové, jeho výstup byl prezentován studenty na náměstí Míru.

Letošní ročník měl ve srovnání s minulými lety rekordní návštěvnost. Děkujeme partnerům projektu, mediálním partnerům, dárcům, a našim dobrovolníkům.

Vzpomínkovou akci finančně či věcně podpořili: Entertainment service s. r. o., Magistrát hlavního města Prahy, Mamacoffee, Nadace Židovské obce v Praze a Dutch Jewish Humanitarian Fund. Mediální partneři: Hospodářské noviny a Radio 1. Dobrovolníci: Lenka Kopřivová, Jana Maláková, Zuzana Kosáková, Šimon Krýsl.

Marta Malá

ředitelka, tel.: 224 261 615, e-mail: mala@fondholocaust.cz

PŘÍBĚH: Prof. dr. Tomáš Radil, DrSc. Autor knihy *Ve čtrnácti sám v Osvětimi*

Příběh každého, kdo prožil peklo koncentračních a vyhlazovacích táborů stojí za zaznamenání. Je svědectvím, ze kterého se můžeme a musíme učit. Rozhodli jsme se proto zařadit do našeho bulletinu příběhy přeživších. Nikdy jich není dost.

O ten dnešní jsme požádali pana Tomáše Radila, který před časem s finanční pomocí NFOH vydal v rámci edice Paměť nakladatelství Academia svůj životní příběh. Kniha se jmenuje *Ve čtrnácti sám v Osvětimi*. Nyní se můžete začíst do části kapitoly *Osvobození*.

KONEC LÁGRU OSVĚTÍM

Dne 27. ledna ráno za mnou zase přišel vězeň, který byl nejspíše členem ilegální vězeňské organizace a řekl mi způsobem, který nepřipouštěl diskusi: „Půjdeš se mnou do bloku 24, vedle hlavní brány do tábora, kde budeš mít službu s dalším chlapcem. Já tě tam zavedu. Budete pozorovat okolí táborových vrat, a kdyby se tam objevili Němci nebo Rusové. Tak jsem se oblékl a šel.

Došli jsme k bloku 24, který stál vedle hlavních vstupních vrat do tábora, těch s nápisem „Arbeit macht Frei“. Šli jsme dlouho přizemní chodbou až k poslední rohové místnosti, z jejíhož okna bylo vidět na prostor kolem vrat a také na prostranství na jejich vnější straně, za plotem z osnatého drátu. U toho okna stál tam asi sedmnáctiletý kluk. Když jsme vešli dovnitř, řekl: „Venku se zatím nic neděje, nikoho jsem neviděl, všude je klid.“ Nato ten neznámý: „Oba víte, co máte dělat! Moc nehlukte a dívejte se dobře“ A odešel.

V té místnosti se povalovaly různé hudební nástroje, byla to zkušebna táborové hudby. Postoupil jsem k oknu. Bylo odsud dobře vidět do okolí. Díval jsem se pozorně z okna, ale nic zajímavého jsem neviděl. Ten druhý bral do rukou jeden hudební nástroj za druhým a pokoušel se z nich vyloudit nějaký zvuk. Řekl jsem mu: „Pokud jde o hudbu, budeš mít po válce dost práce, abys dohnal, cos v lágru zameškal.“ Nato on: „Taky ovšem proto, že se při výchově rabínů zatím hudbě nevěnuje dostatečná pozornost.“ Po chvíli ho hudební nástroje přestaly bavit a řekl: „Tak, teď budu hlídat já a ty budeš hrát. Doufám, že ti to půjde lépe.“ Pustil jsem se do toho s chutí a zvědavě, protože jsem některé z těch hudebních nástrojů ještě nikdy neměl v ruce. Řekl jsem: „My si tady hraeme s těmi nástroji jako malé děti.“ On

nato: „To přece nevdá. Válka každou chvíli skončí a my se budeme zase chovat tak, jak to odpovídá našemu věku!“ Já po chvíli přemýšlení: „Nevím, jestli se nám to ještě podaří? Mně bylo nedávno teprve čtrnáct, ale občas se cítím starší než vlastní dědeček. Několik měsíců předtím, než to všechno začalo, jsem měl svoje Bar micva.“

On dodal: „Byl jsi už po Bar micva a přežil jsi sám bez rodičů Birkenu! Tak tě asi napadlo, proč jsou židovští chlapi už ve třinácti prohlášeni za dospělé a mohou se dokonce i oženit, když je zřejmé, že za normálních podmínek ještě nejsou zralí? Já si myslím, že je to nejmladší věk, od kterého už jsou schopni urychleně dospět, když je to nezbytné! Židé prožívali mizérie už ve starých dobách, kdy bylo neúčelnější, aby se děti v nejmladším možném věku rozprchly a začaly nový život v místech, kde byla situace příznivější. Tys na tom byl podobně. Abys v Birkenau přežil, musel jsi rychle dospět! To se ti podařilo, tak teď by ses mohl opět aspoň na chvíli vrátit do dětství! V normálních podmínkách si na běžný život zase zvykneš. S tím si nedělej starosti! Vždyť jsme chtěli přežít proto, abychom mohli zase žít normálně, tak se toho neboj a měj z toho radost! Kdybychom zůstali zatíženi tím Hitlerovým lágrem, jen bychom mu udělali radost, ať už hnije kdekoli!“

„Co budeš dělat ty, až to tady zabalíme?“ zeptal jsem se. Ten druhý odpověděl: „Můj dědeček byl rabínem, můj otec byl rabínem a já jsem se připravoval, že budu také rabínem. Vrátil jsem se do Sedmihradska a budu v tom pokračovat. Přece kvůli takové šílenosti, jako je celá ta mizerná válka se všemi koncentráky, neporuším rodinnou tradici! My jsme vždy byli věřící a nábožní Židé a já v tom chci pokračovat. Víím, že nebudu mít lehkou cestu, protože bez otce se budu muset o sebe postarat sám. A také se musím vyrovnat se svými náboženskými pochybnostmi!“

Pak jsem se zeptal: „Myslíš, že se po tom všem, co se tady událo a co Bůh dopustil, můžeš ještě stát věřícím Židem? Já jsem v Birkenau v bloku dorostenců slyšel mluvit dva rabíny. Jeden říkal, že Bůh stvořil svět, ale do jeho běhu už nezasahuje. Druhý zase, že Bůh odvrátil svoji tvář, ale ten rabín neřekl proč a na jak dlouho.“

On odpověděl: „Já ještě nejsem rabín a o Talmudu ještě skoro nic nevím. Ty pochybnosti, o kterých mluvíš, mám samozřejmě také, i já prošel lágrem Birkenau! Myslím, že není podstatné, jestli jsme v Boha na chvíli přestali věřit nebo ne. Hlavní je, abychom se ke své víře v Boha zase co nejdříve vrátili! Věřím, že Bůh nám naše zakolísání ve své velkomyslnosti odpustí. Já doufám, že v Boha zase uvěřím! Zatím nedovedu ani sobě, ani jiným z náboženského hlediska vysvětlit, proč se stalo to, co se stalo. Jedno ale vím určitě: s vírou v Boha se snáze zvedneme z toho prachu a z té špíny, do které nás Němci zašlapali!“

Naslouchal jsem a přitom jsem pozoroval oknem okolí. Najednou jsem nalevo v prostoru před bránou zahlédl německého vojáka. Přikřičl jsem se, aby mne náhodou neuvíděl. Zasyčel jsem toho druhého, naznačil mu ukazovákem před ústy, že má být tiše, a gestem ruky jsem ho přivolal k oknu. Němec měl na sobě tu jejich šedivou uniformu a táhl za sebou ve sněhu pušku. Nepodíval se ani doprava na osvětlimskou bránu, ani doleva, a spěchal, jak nejrychleji mohl. Bylo na něm vidět, že už moc nemůže. Za chvíli zmizel z našeho zorného pole.

Podívali jsme se na sebe. Řekl jsem: „Ten měl naspěch. Asi se za ním ženou Rusové!“ On dodal: „Ti vojáci jsou tak trochu jako Židé, kterých musí být nejméně deset, aby tvořili ‚minjen‘. Vždycky se pohybují ve skupinkách. Když je voják sám, asi to znamená, že se nějak ztratil a je v byrondě“. Toho Němce jsme měli jako na dlani. Řekl jsem: „Kdybychom měli zbraň, tak jsme ho mohli zastřelit jako zajíce. Možná ještě snadněji než toho zajíce. Myslíš, že bychom to měli udělat těsně před koncem války?“

On nato: „My Židé jsme zásadně proti násilí a proti vraždění! Copak bychom změnili něco na tom, co s námi, Židy, Němci provedli, kdybychom toho utíkajícího Němce odstřelili? Já si myslím, že za normálních podmínek je hloupost kohokoliv nenávidět! V táboře nás nenávisť proti Němcům všechny spojovala a přispívala k našemu přežití, proto byla nutná, ale po válce se musíme snažit svoji nenávisť,

ať by byla jakkoliv silná a oprávněná, co nejdříve potlačit. A to, co platí po válce, platí i pět minut před jejím koncem!“

Já jsem se ale zeptal znova: „A co by asi udělal on, kdyby si všiml, jak se na něj za ostatním drátem díváme?“ Ten druhý odpověděl: „Co ví on, to nevím já! Ale kdyby si nás všiml, tak by to dokazovalo, že jsme hlupáci, a za to bychom si zasloužili dostat ránu brokovnicí do zadnice!“ Ještě jsem nebyl úplně spokojen, a tak jsem se zeptal jinak: „A co kdybychom měli zbraň my i ten Němec, a on po nás vystřelil první?“ Nato ten druhý: „Kdyby nás trefil, tak už nic. Kdyby nás netrefil, tak vezmu tu flintu, ačkoliv jsem rabínský učedník, a udělám z něj řešeto! A pak už bych nikdy na nikoho nestřílel! Když střelí oba, tak ten lepší střelec přežije a ten horší zahyne. Za určitých podmínek stále ještě platí biblické přikázání ‚oko za oko‘, s tím žádný humanismus nic neudělá! Přece se nenecháme od nějakého Němce zabít na samém konci války?“

V tu chvíli se objevil náš „závodčí“, to je ten, který na vojně přivádí a odvádí strážu na stanoviště. Zeptal se: „Tak co, chlapi, co bylo?“ Řekli jsme: „Viděli jsme asi posledního, už prchajícího německého vojáka. Odcházel sám a hodně spěchal směrem na západ!“ To byl konec koncentračního tábora Osvětim.

Děkujeme autorovi za poskytnutí části textu.

Andrea Fictumová

koordinátorka programů *Péče, Připomínka a Budoucnost*
tel.: 224 261 573, e-mail: fictumova@fondholocaust.cz

NGO MARKET

V pátek 24. dubna 2009 se pod heslem „Pomáhat není luxus“ v pražských Holešovicích konal již 10. ročník Veletru neziskových organizací, kde nadační fond reprezentovala Dagmar Juráňová. Kromě vlastních prezentací měli zástupci organizací a návštěvníci možnost navštívit specializované semináře a diskuse o aktuálních problémech neziskového sektoru. Více informací naleznete na www.forum2000.cz/ngomarket.

PODPORUJTE S NÁMI!

Podporujeme péči o přeživší holocaustu, připomínku holocaustu, rekonstrukci židovských památek, vzdělávání v judaismu a rozvoj židovských komunit.

Připojte se i vy a pomozte zmírnit křivdy minulosti a podpořte společně s námi budoucnost!

UniCredit Bank, 502-2685554004/2700

BIC: BACX CZ PP, BAN: CZ7327000005022685554004

Stávajícím dárcům a sponzorům upřímně děkujeme!

KDE ŽÁDAT O PODPORU

Jako obvykle vám na posledních stránkách našeho Infobulletinu přinášíme aktuální uzávěrky fondů poskytujících finanční prostředky v oblastech blízkých NFOH.

Podrobnější informace naleznete buď na internetových adresách uváděných u jednotlivých programů, nebo na <http://www.granty.ecn.cz> a <http://www.neziskovsky.cz>

Uzávěrka 14. 7. 2009

- **Program:** Modernizace počítačního vzdělávání
- **Vyhlašovatel:** Magistrát hl. m. Prahy
Oddělení Evropského sociálního fondu odboru fondů EU Magistrátu hl. m. Prahy
Jungmannova 29/35, Praha 1
- **Kontakt:** Mgr. Kateřina Kalousková
e-mail katerina.kalouskova@cityofprague.cz

Uzávěrka 31. 7. 2009

- **Program:** Prevention of and Fight against Crime
- **Vyhlašovatel:** Evropská komise, Directorate-General Justice, Freedom, Security, Unit F4 Fin. support – Security Office LX-46 6/020
B-1049 Brussels
- **Kontakt:** fax +322 299 8215

Uzávěrka 31. 8. 2009

- **Program:** Výběrové dotační řízení Ministerstva kultury na podporu regionálních kulturních tradic v roce 2009
- **Vyhlašovatel:** Ministerstvo kultury ČR
Maltézské nám. 1, 118 11 Praha 1
- **Kontakt:** tel. 257 085 292

Uzávěrka 30. 9. 2009

- **Program:** Dotace ze státního rozpočtu NNO prostřednictvím Odboru pro krajany, kulturu a prezentaci
- **Vyhlašovatel:** Ministerstvo zahraničních věcí ČR, Odbor pro kulturu, komunikaci a prezentaci (OKKP)
Rytířská 31, 110 00 Praha 1
- **Kontakt:** tel. 221 610 140, 221 610 141

Průběžná uzávěrka

- **Program:** Aktivní využití volného času, výchova a vzdělávání
 - **Vyhlašovatel:** Garris, a. s.
Bozděchova 7, 150 00 Praha 5
 - **Kontakt:** Mgr. Zdenka Suchardová
tel. 225 275 215
-
- **Program:** Cesty k integraci
 - **Vyhlašovatel:** VDV – Nadace Olgy Havlové
Senovážné nám. 2, Praha 1
 - **Kontakt:** tel. 800 11 10 10, 224 217 331
-
- **Program:** Lety Divokých hus
 - **Vyhlašovatel:** Nadace Divoké husy
Domažlická 15, 130 00 Praha 3
 - **Kontakt:** Martin Balcar
e-mail: nadace@divokehusy.cz
tel. 222 584 342, 603 469457

Průběžná uzávěrka

- **Program:** Fond pomoci
 - **Vyhlašovatel:** Siemens, s. r. o.
Evropská 33a, 160 00 Praha 6
 - **Kontakt:** tel. 233 033 777
-
- **Program:** Podpora sociální integrace a sociálních služeb
 - **Vyhlašovatel:** Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
Na Poříčním právu 1
128 01 Praha 2
 - **Kontakt:** Mgr. Zdeňka Vaňurová, tel.
226 206 850
- **Program:** Podpora sociální integrace příslušníků romských lokalit
 - **Vyhlašovatel:** Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
Odbor sociálních služeb MPSV ČR
Na Poříčním právu 1
128 01 Praha 2
 - **Kontakt:** Mgr. Kateřina Kolářová, tel.
221 922 395

PRÁVĚ JSME VYDALI VÝROČNÍ ZPRÁVU ZA ROK 2008

Můžete si ji stáhnout či prohlédnout na našich internetových stránkách www.fondholocaust.cz. Máte-li zájem o tištěnou verzi neváhejte nás kontaktovat.

InfoBulletin vydává Nadační fond obětem holocaustu jako informační periodikum určené partnerským organizacím a žadatelům o nadační příspěvek. Adresa kanceláře: Legerova 22/1854, 120 00 Praha 2. Telefon: 224 261 615, 224 261 573. Fax: 224 262 563. E-mail: info@fondholocaust.cz • Internet: www.fondholocaust.cz
Bulletin zapsán do evidence periodického tisku Ministerstva kultury ČR pod evid. číslem MK ČR E 16905